

Haití. 34 segons després

Dossier de premsa

CaixaForum Madrid

Del 13 de juliol al 2 d'octubre de 2011

Haití. 34 segons després

El 12 de gener de 2010, la terra va tremolar violentament durant 34 segons a Haití, un dels països més pobres del món. El terratrèmol, que va acabar amb la vida de 220.000 persones i va deixar 2.500.000 haitians sense casa, va donar pas a una de les emergències humanitàries més complexes dels últims anys. El col·lapse de les institucions locals i la devastació que va provocar el sisme van mobilitzar ràpidament l'ajuda internacional i la solidaritat de la ciutadania, que es va bolcar en un país que, encara avui, continua en estat d'emergència humanitària. Amb l'objectiu que no s'oblidi la greu situació que viuen els haitians, l'Obra Social "la Caixa" presenta "Haití, 34 segons després". L'exposició ofereix un recorregut extens pel terratrèmol i les conseqüències que va tenir, i ho fa a través de les fotografies d'Emilio Morenatti i Marta Ramoneda, documentals d'Oriol Gispert i un mòdul interactiu que introdueix la mostra i recrea els segons del sisme. També repassa els projectes de rehabilitació que Intermón Oxfam, Metges Sense Fronteres, Creu Roja, UNICEF, Càritas, Solidaritat Internacional i l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) han engegat amb el suport de l'Obra Social "la Caixa" i les donacions solidàries dels ciutadans de tot l'Estat.

"Haití, 34 segons després" es pot visitar a CaixaForum Madrid del 13 de juliol al 2 d'octubre de 2011. La mostra viatjarà posteriorment a CaixaForum Palma, on s'exhibirà del 15 de desembre de 2011 al 27 de març de 2012.

Madrid, 12 de juliol de 2011.- Jaume Lanaspà, director general de la Fundació "la Caixa"; SAR la Infanta Cristina, directora de l'Àrea Internacional de la Fundació "la Caixa" i Francisco Rey, director de l'Institut d'Estudis sobre Conflictes i Acció Humanitària (IECAH) inauguren avui a CaixaForum Madrid l'exposició "*Haití, 34 segons després*".

També assisteixen a l'acte Ariadna Bardolet, subdirectora de l'Àrea Internacional de la Fundació "la Caixa", i Oriol Gispert, periodista i autor dels documentals.

De la catàstrofe a la rehabilitació: àmbits de l'exposició

La mostra es divideix en cinc àmbits que es distribueixen en tres espais de CaixaForum Madrid, fa un recorregut per l'Haití anterior i posterior a la catàstrofe, inclou des d'un

simulador de terratrèmol fins a una aproximació a la situació sobre el terreny a través de les fotografies i documentals i fa un repàs de projectes destacats de reconstrucció.

- **Haití, un país vulnerable (*hal*)**

Haití és un dels països més pobres de l'Amèrica Llatina. Prop del 80% de la població viu en condicions de pobresa extrema i més de la meitat dels haitians sobreviu amb menys d'un dòlar al dia. L'esperança de vida amb prou feines supera els 60 anys, l'atur s'ha generalitzat i l'economia agrícola i informal constitueix la base productiva. Les taxes d'analfabetisme són alarmants: es calcula que la meitat de la població no sap ni llegir ni escriure. Les infraestructures i els serveis sanitaris depenen des de fa anys de les organitzacions internacionals públiques i privades i de les ONG.

Els haitians estan en una situació de crisi humanitària permanent que els ha impedit l'estabilitat necessària per generar processos de canvi social i desenvolupament econòmic. En aquest sentit, el terratrèmol que va sacsejar el país l'any 2010 no va fer sinó agreujar seriosament el que ja era una crisi crònica.

Població	9.719.932
Edat mitjana	21,1 anys
Esperança de vida	62,17 anys
Idiomes oficials	Francès i crioll
Índex d'alfabetització	52,9%
Renda per càpita	1.200 dòlars

Font: Factbook/CIA, 2011

- **El terratrèmol (sala 4, pl. 3)**

12 de gener de 2010, 16.53 hores. Un terratrèmol de 7 graus en l'escala de Richter, amb l'epicentre a 17 quilòmetres de la capital d'Haití, Port-au-Prince, sacseja tot el país. Les ciutats de Jacmel, Léogâne i Gressier són, juntament amb la devastada Port-au-Prince, les zones més afectades.

Minuts després del terratrèmol, el caos i la confusió s'apoderen dels carrers d'Haití. A la capital, les institucions que s'encarreguen de gestionar el desastre es col·lapsen. Es destrueixen el 60% dels edificis administratius, els edificis del govern i les infraestructures principals de la capital, entre les quals hi ha la seu de l'ONU a Port-au-Prince, el Parlament d'Haití i la catedral

o palau nacional, seu de la presidència. Més de 100.000 cases s'enfonsen, com també la meitat dels hospitals, i gairebé el 80% de les escoles resulten perjudicades o s'enderroquen.

Aquest espai pretén recrear l'experiència del terratrèmol a través de projeccions i d'una plataforma mòbil. També amb un documental d'Oriol Gispert, en el qual diversos testimonis expliquen com van viure els moments de la catàstrofe.

- **Primeres reaccions (hall)**

Com es gestiona una emergència? Aquest àmbit explica quina va ser la primera resposta davant de la catàstrofe, que va fer possible que es desenterressin molts haitians i que salvessin la vida, i que va arribar gràcies a la iniciativa dels ciutadans mateixos.

Després del caos inicial, tant l'esforç dels haitians com la tasca de les agències internacionals va començar a donar fruit: es calcula que més de 1.000 organitzacions de tot tipus i diferents països van subministrar ajuda humanitària a l'illa.

La resposta humanitària va significar que 1.500.000 supervivents s'allotgessin en tendes de campanya i es distribuïssin entre 1.300 camps de desplaçats. Més de 4.000.000 de persones van rebre ajuda alimentària i es va subministrar aigua potable a més d'1.000.000 d'haitians. L'atenció bàsica de salut va arribar al 90% de la població.

- **Mobilització ciutadana: projectes d'emergència i de rehabilitació (sala 3, pl. 3)**

En aquest espai, mitjançant les fotografies d'Emilio Morenatti i Marta Ramoneda, es poden veure les descripcions dels projectes que han fet, amb el suport de l'Obra Social "la Caixa", Intermón Oxfam, Metges Sense Fronteres, Creu Roja, UNICEF, Càritas, Solidaritat Internacional i l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP).

La fase aguda de l'emergència haitiana ha estat més llarga que en d'altres catàstrofes. L'elevat nombre de persones afectades, la debilitat extrema de les institucions, la complexitat geogràfica, l'accés complicat a algunes zones i la lentitud de les tasques de recuperació i rehabilitació han dificultat el desplegament de l'ajuda, i molts haitians i haitianes depenen encara avui de l'assistència internacional. En aquest sentit, les ONG han tingut un paper clau, i com també la gran mobilització de les institucions i de la ciutadania en el nostre país.

L'Obra Social "la Caixa", mitjançant el programa de Cooperació Internacional, va obrir un compte a favor dels damnificats pel terratrèmol d'Haití que va recaptar donacions

ciutadanes per valor de 3 milions d'euros. En total, 60.000 ciutadans van fer aportacions per un valor mitjà de 50 euros, als quals se'ls van afegir els 800.000 que va aportar l'entitat.

Una part d'aquestes aportacions es va canalitzar en un primer moment per a projectes destinats a fer front a les necessitats més urgents de la població haitiana en matèria de salut, refugi, aigua, sanejament i alimentació. És el cas del Projecte Shelter d'Acció Humanitària sobre Allotjaments Temporals, que va dur a terme la Creu Roja a la regió de Léogâne i del qual es van beneficiar 2.700 persones.

Ara, que ja s'ha superat la primera fase d'emergència, es dóna suport a projectes destinats a contribuir a reconstruir Haití, com el que desenvolupa Intermón Oxfam a la vall d'Artibonite i que té com a objectiu enfortir la producció d'arròs a la zona, o el de Metges Sense Fronteres, que lidera el projecte d'assistència mèdico-humanitària a l'hospital públic Saint Michel de Jacmel. En total, se n'han beneficiat 140.000 persones.

- **El dia a dia dels haitians: reportatge fotogràfic (sala 3, pl. 3)**

Mitjançant una cinquantena de fotografies que van fer entre el juny i l'octubre de 2010, els fotògrafs Morenatti i Ramoneda, que han visitat la zona dues vegades, ofereixen una panoràmica de la vida dels haitians després de la tragèdia.

Es poden contemplar imatges quotidianes que reflecteixen la precarietat del dia a dia dels seus habitants, la majoria instal·lats en camps de refugiats, i també moments concrets com la campanya electoral, l'epidèmia del còlera o les fortes trombes d'aigua que van afectar la població l'octubre passat.

Programa de Cooperació Internacional de la Fundació "la Caixa"

Fins avui, l'Obra Social "la Caixa" ha impulsat 453 projectes en 62 països, amb una gran aportació de més de 63 milions d'euros. A partir d'un enfocament integral, es dóna suport a projectes de promoció d'activitats econòmiques i productives sostenibles, es desenvolupen accions comunitàries davant d'emergències sobtades o cròniques i es reforcen les capacitats dels professionals (metges, docents, emprenedors, etc.), que contribueixen al desenvolupament dels països desfavorits.

Breu biografia dels participants en l'exposició:

Emilio Morenatti, coautor de les fotografies: des de 2003 treballa com a fotògraf per a Associated Press i cobreix esdeveniments a l'Afganistan, l'Orient Pròxim, el Pakistan, Haití, Egipte i Líbia. Entre d'altres premis, ha obtingut: menció d'honor en el certamen World Press Photo 2007, premi Fotògraf de l'Any a la categoria Diaris del concurs Pictures of the Year International (2008) i primer certamen FotoPres "la Caixa" 09.

Marta Ramoneda, coautora de les fotografies: és llicenciada en dret i antropologia social i cultural i s'ha especialitzat en fotografia. Col·labora amb diverses ONG a Nigèria, l'Orient Mitjà i el Pakistan, per a les quals fa fotografies i elabora materials de sensibilització. Els seus treballs han aparegut en publicacions importants d'àmbit internacional com *Newsweek*, *Stern*, *Paris Match* i *View Magazine*. Ha rebut una beca del certamen FotoPres "la Caixa" 09.

Oriol Gispert, autor dels documentals: periodista, realitzador, productor i professor d'universitat. Des de 1989 ha col·laborat en diferents cadenes de televisió i productores, i s'ha especialitzat en documentals sobre temàtiques socials i de denúncia. En aquest sentit, ha retratat conflictes i crisis en diversos països d'Àfrica, Amèrica del Sud i Àsia, sempre amb la intenció de sensibilitzar sobre aquestes realitats.

Francisco Rey, comissari de l'exposició: codirigeix l'Institut d'Estudis sobre Conflictes i Acció Humanitària (IECAH), entitat de referència en el sector humanitari. Després de treballar molts anys a la Creu Roja i de col·laborar amb altres ONG, ara es dedica a fer tasques d'investigació, avaluació, consultoria, difusió i docència en qüestions humanitàries. Ha treballat en nombrosos països, entre els quals hi ha Haití, per a organismes internacionals i ONG, i ha redactat l'Estratègia d'Acció Humanitària de la Cooperació Espanyola.

Departament de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Marina Teixidó 608 09 90 23 / mteixido@fundaciolacaixa.es

Juan A. García 608 21 30 95 / jagarcia@fundacionlacaixa.es
<http://www.lacaixa.es/obrasocial>

Sala de premsa multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>

ACTIVITATS AL VOLTANT DE L'EXPOSICIÓ A CAIXAFORUM MADRID

TAULA RODONA INAUGURAL: "Haití, 34 segons després"

Dimarts 12 de juliol | 19 h

A càrrec de:

Berna Harbour, subdirectora d'*El País*

Manuel Erice, subdirector de l'*ABC*

Vicente Romero, redactor d'*Informe Semanal*

Francisco Herranz, redactor en cap de la secció Internacional d'*El Mundo*

Moderada per Francisco Rey, comissari de la mostra i director de l'Institut d'Estudis sobre Conflictes i Acció Humanitària (IECAH)

CICLE DE CINEMA: "Emergència!"

Els metges que treballen en situacions de conflicte o crisi humanitària, la tasca de les forces de pau de les Nacions Unides en una zona de guerra o la situació que viuen milers de refugiats són alguns dels temes que es tractaran en aquest cicle de cinema dedicat a les emergències humanitàries.

Dimecres 14 de setembre | 19.30 h

Living in Emergency

Mark Hopkins, EUA (2008), 98 min

Presentació a càrrec de **Javier Martínez**, MSF

En col·laboració amb Metges Sense Fronteres

Dimecres 21 de setembre | 19.30 h

En terra de ningú

Danis Tanovic, Bòsnia i Hercegovina (2001), 98 min

Presentació a càrrec de **Jesús Núñez**, IECAH

Dimecres 28 de setembre | 19.30 h

Vés-te'n i viu

Radu Mihaileanu, França-Israel (2005), 140 min

Presentació a càrrec de **Carlos Sanchis**, ACSUR

ACTIVITAT FAMILIAR + 3: "Krik? Krak!"

Contes i llegendes d'Haití

Diumenges, a les 12 h

3, 10 i 17 de juliol

21 i 28 d'agost

4 i 11 de setembre

En aquesta activitat ens aproparem a la gent d'Haití i aprendrem alguna cosa més de la cultura d'aquest petit país caribeny a través dels seus contes i de les seves llegendes. Els sorolls, les olors i els colors dels mercats improvisats, el xerricar dels *tap tap* a la carretera, el ritme dels timbals que convida a ballar... Tot això és Haití, un país que fa poc ha patit un terratrèmol devastador i que, malgrat tot, lluita per sortir-se'n. Puja amb nosaltres al *tap tap* dels contes haitians, hi ha espai per a tothom!